

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1847

LXIII. Papst Gregor IX. bestätigt dem Domcapitel alle Besitzungen und Gerechtsame am 27. Februar 1234.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54048)

si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, tu, frater episcopo, cum eorum altero ea nichilominus exequaris. Datum Laterani, XII. Kal. Martii, pontificatus nostri anno septimo.

Nach dem Originale.

**LXIII. Paps Gregor IX. bestätigt dem Domcapitel alle Besizungen und Gerechtfame
am 27. Februar 1234.**

Gregorius episcopus, servus servorum dei, dilectis filiis, Jacobo, preposito Brandeburgensis ecclesie, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum — vestris justis postulationibus clementer annuimus et ecclesiam Brandeburgensem, in qua divino estis obsequio mancipati ad exemplar felicitis memorie Clementis et Celestini, predecessorum nostrorum, Romanorum pontificum, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus et presentis scripti privilegio communimus, inprimis siquidem statuentes, ut ordo canonicus, qui secundum deum et beati Augustini regulam atque institutionem Premonstratensium fratrum in eadem ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Preterea quascunque possessiones, quecunque bona eadem ecclesia in presentiarum juste et canonice possidet aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium seu aliis justis modis, prestante domino, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis: locum ipsum, in quo prefata ecclesia sita est, in urbe videlicet Brandeburch, cum omnibus pertinentiis suis; ecclesiam beati Godehardi in Pardwin et beati Nicolay in Lukeberch; ecclesiam sancte Marie in Harlungeberch, cum tertia parte decimarum ex adjacentibus partibus vinearum; villas etiam Buchowe, Garceliz, Bultiz, Kyk, Mufeltiz, Gorne cum decimis et omnibus appenditiis earum, cultis et incultis, silvestribus, palustribus, cunctisque utilitatibus cum duobus iacibus inter Gorne et Siloe titis; villas quoque, a marchione Ottone et filiis ejus, Ottone et Henrico, ecclesie nostre collatas, scilicet Muczowe, Tremene, Thure cum decimis et omnibus earum pertinentiis; ecclesiam in Thure cum villis ad eam pertinentibus, scilicet Izinc, Crelin, cum tertia parte decimarum et totam decimam ville Bawerstorp et quecunque ibi fuerint; centum mansos in Zucha sitos, quos predictus Otto princeps pro anima patris et matris et uxoris sue Judithe marchionisse, eorum filiis consentientibus, de patrimonio suo optulit cum omnibus pertinentiis suis; quinque modios majoris mensure salis annuatim persolvendos; villam insuper Damme dictam, a Rudulfo de Jhericho, in opus ejusdem ecclesie Ottoni marchioni resignatam et ab eo et filiis ejus cum omnibus ad eam pertinentibus ecclesie vestre oblatam; decimas etiam ejusdem ville, a Wilmaro episcopo in usus vestros concessas; molendinum quoque in Clinke; sex etiam arearum fundos in civitate Parduwin a fidelibus oblatos; ecclesiam Cechowe cum dote sua, scilicet duobus mansis, et omnibus decimis ejusdem ville et tertiam partem decimarum de villis ad eam pertinentibus; ecclesiam in Goliz cum dote sua, scilicet duobus mansis; ecclesiam in Nibede cum dote sua, scilicet duobus mansis, et tertiam partem decimarum tam harum villarum quam ville Wachowe, pertinentis in Boliz; in Wachowe duos mansos; ecclesiam Verchiezere cum dote sua, scilicet duobus mansis; totam villam Plufin, in Zucha sitam, cum omnibus pertinentiis suis et totam decimam ejusdem ville; villam Marzane cum tota decima et omnibus pertinentiis ejusdem

ville; ecclesiam ejusdem ville Marzane cum dote sua, scilicet uno manso; ecclesiam Oyne et ecclesiam Goliftorp, in Juterbuch sitas; villam Sconelo, in qua sunt triginta mansi, cum tota decima et omnibus attinentiis suis; ecclesiam in Markowe cum dote sua, scilicet duobus mansis, et tertia parte decimarum ejusdem ville et ville Markede; ecclesiam in Zozin cum dote sua, et duobus mansis in agris ville Clebeloch et tribus areis et omnibus aliis pertinentiis suis; ecclesiam in Muncum ecclesia in Golsdorp cum villis et decimis et omnibus pertinentiis suis; allodium etiam Eilbretsteczwerdre cum omnibus pertinentiis suis palustribus, silvestribus, cultis et incultis; hospitale quoque pauperum et infirmorum juxta ecclesiam vestram, quod vestris sumptibus construxistis, cum omnibus pertinentiis suis et quatuor mansis in villa Pritzerwe et uno prato, et quatuor mansis in villa Verohiezere et tribus mansis in villa Vorden cum quatuor choris siliquis et ordeï, que omnia Daniel miles pro remedio anime sue eidem hospitali contulit intuitu pietatis; curam animarum urbis Brandeburch, que vos jure episcopalis sedis contingit, sicut eam Wilmarus, Sifridus et Balderammus episcopi vobis concesserunt, et curam animarum de ecclesiis, que ad usus vestros pertinent vel in posterum pertinebunt. Ad hec omnia jura, que vestra ecclesia juxta morem aliarum ecclesiarum juste et pacifice possidet, vobis et eidem ecclesie vestre auctoritate apostolica confirmamus. Specialiter autem antiquas et rationabiles consuetudines ecclesie vestre hactenus observatas auctoritate duximus apostolica confirmandas. Obeunte quidem ejusdem ecclesie presule in successorem ipsius antistitis eligendo liberam electionem vos habere decernimus, nullusque vobis invitis per subreptionem aliquam vel violentiam preponatur, sed ille debeat in vestra ecclesia locum et officium pontificis obtinere, quem unanimi voluntate vel de consilio majoris et sanioris partis de gremio ipsius ecclesie videritis eligendum; si autem in vestra ecclesia persona non potuerit idonea reperiri, de alia ecclesia eligendi personam idoneam, licentiam habeatis. Statuimus insuper, ut archidiaconatum Brandenburgensem, videlicet de Ketin et de Juterbuch et terre de Havela versus orientem usque Oderam, item versus occidentem usque ad aquam, que Yla dicitur; preterea de burchwardis Schartouwe, Mukerne, Luburch, excepta ecclesia Dalachowe, preterea de Buchowe, Gorceke, Beltiz, Mordiz, Nimic, Dame, sicut eum ecclesie vestre prepositi hactenus rationabiliter et absque controversia possederunt et tu, fili prepositi, tuique successores indivisum nec aliquatenus diminutum debeatis in perpetuum obtinere. Prohibemus autem, ut infra terminos vestros sive in ecclesie vestre debita sepultura, sive in aliis, que juste posseditis hactenus et quiete, nullus ipsius ecclesie jura temeritate quolibet audeat perturbare. Sane novalium vestrorum, que propriis manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, vel de nutrimentis animalium vestrorum nullus a vobis decimas exigere vel extorquere presumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos et absolutos e seculo fugientes ad conversionem recipere et eos sine contradictione aliqua retinere. Prohibentes insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factam in ecclesia vestra professionem fas sit absque prepositi sui licentia de ipso loco, nisi arctioris religionis obtentu discedere; discedentem vero sine communi litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere. In causis autem propriis sive civilem sive criminalem contineant questionem, liceat vobis fratres vestros idoneos ad testificandum adducere atque ipsorum testimonio, sicut rectum fuerit, et propulsare violentiam et justitiam vendicare. Decimas preterea et possessiones, ad jus ecclesiarum vestrarum spectantes, que a laicis detinentur, redimendi et legitime liberandi de manibus eorum et ad ecclesias, ad quas pertinent, revocandi libera sit vobis de nostra auctoritate facultas. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat prefatam ecclesiam temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus

omnimodis profutura, falvis sedis apostolice auctoritate et diocesani episcopi canonica iustitia, ac in predictis decimis moderatione consilii generalis. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore et sanguine dei et domini redemptoris nostri Ihesu Christi aliena fiat atque in extremo examine districte subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua jura seruantibus sit pax domini nostri Ihesu Christi, quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum iudicem premia eterne pacis inueniant. Amen. Amen.

(L. S.) Ego Gregorius, catholice ecclesie episcopus etc.
(Es folgen die Unterschriften von zehn Cardinälen.)

Datum Laterani, per manum magistri Bartholomei sancte Romane ecclesie vicecancellarii III. Kal. Marcii, indict. VI. incarnationis dominice anno M^o. CC^o. XXXIV., pontificatus vero domini Gregorii pape VIII. anno septimo.

Nach dem Originale.

LXIV. Papst Gregor IX. beauftragt den Bischof, Propst und Scholasticus von Merseburg, den Bischof von Brandenburg und die Markgrafen wegen des Zehntstreites zu vergleichen, am 30. August 1234.

Gregorius episcopus, servus servorum dei, venerabili fratri episcopo et dilectis filiis, preposito et scholastio Merseburgensi, salutem et apostolicam benedictionem. Cum causam, que inter venerabilem fratrem nostrum, Brandenburgensem episcopum, et nobilem virum, marchionem Brandenburgensem, super quibusdam decimis vertitur, vobis commiserimus terminandum: discretionem vestram rogamus et monemus attente, vobis per apostolica scripta mandantes, quatenus ad compositionem amicabilem inter eos, si fieri potest, interponatis efficaciter partes vestras; alioquin in eadem causa ratione preuia procedatis juxta priorum continentiam litterarum. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, tu, frater episcope, cum eorum altero ea nichilominus exequaris. Datum Spoleti, III°. Kal. Septembris, pontificatus nostri anno VIII°.

Nach dem Transsumpt in der Urkunde vom Jahre 1238.

LXV. Der Erzbischof Willebrand von Magdeburg gewährt dem Domcapitel den Besitz des Dorfes Mude, am 2. April 1238.

— Willebrandus, dei gratia sancte Magdeburgensis ecclesie archiepiscopus, omnibus tam presentibus quam futuris in perpetuum. Provincia nostre metropolis pentapolis habet quinque sedium quinque civitatum cathedralium, quas Parthenopolis nostra tanquam filias in Christo